

Scrisoarea lui G.R. Melidon către M. Kogălniceanu

În anii când întâlnirea între G.R. Melidon și Eminescu, în virtutea activității primului și în pofida diferenței de vârstă (Melidon, născut în 1831, Eminescu – în 1850), era posibilă, drumurile lor nu s-au intersectat în mod direct. Când, între 1862 și 1864, G.R. Melidon era numit director general al învățământului primar din Principatele Unite ale Țării Românești și ale Moldovei, Eminescu trecuse peste etapa claselor primare, iar când ajungea, în 1866, revizor pentru județele Roman, Vaslui și Tecuci și, apoi, inspector școlar pentru Iași, Botoșani, Dorohoi Roman, Bacău, Vaslui, Fălciu Tutova, Eminescu depășise și această etapă.

Dacă nu mai devreme, cel târziu în perioada studiilor la Cernăuți, și dacă nu din *Lepturariu* – în care Aron Pumnul îl prezenta ca pe un luptător pentru dezvoltarea învățământului (*Lepturariu românesc*, vol. IV, partea a II-a, Viena, 1864, p. 255) –, atunci, poate, din traduceri din Schiller pe care le făcea între 1855-1857 (G. Bogdan-Duică, *Schiller la români* în: „Luceafărul”, nr. 9 din 1 mai, 1905, p. 187) sau din *Prietenul tinereții. Carte de lectură* (Iași, 1856), sau din *Regule scurte de versificație română* (Iași, 1858), Eminescu trebuia să fi făcut cunoștință cu G.R. Melidon.

Probabil, s-au întâlnit însă, în 1871, la Serbarea de la Putna, la care Melidon, patriot înflăcărat, venise cu o delegație de cadre didactice. (I. Nădejde, într-un articol suficient de acid, îl critica pentru că lăuda „orbește tot ce-i românesc”: „am cetit discursul D-lui Melidon (...) care fără să râdă și fără să fie împiedicat de nimene a spus că Românii sunt poporul cel mai nobil, cel mai deștept, cel mai genial de pe fața pământului” – *Teniele (Cordelele sau panglicele)*, publicat în „Contemporanul”).

Cu un an înainte, ziarul *Secolul*, din 5 septembrie 1870, publica o odă dedicată lui Eminescu, scrisă de G.R. Melidon:

Eminentului poet Eminescu

Pentru ce sombru de gânduri, scoți din lira ta duioasă
Cântul trist al disperării, mințind geniul tău.
Când accentul tău sonore și-a ta limb'armonioasă
Pune omul în uimire, ca la cântul unui zeu.

Pentru ce pe fruntea-ți dalbă unde-o rază strălucește,
Întinzi vâlul alb și rece ca un giulgi peste-un mormânt
Și ne spui cu glasul-ți jalnic că o lume se sfârșește,
Și că alta nu începe pentru noi așa curând?

Aste forme-s trecătoare, fiice a necesității;
Ea constrânge și pe nații și pe om a le-mbrăca;
Timpul trece, timpul zboară, însă Zeul existenței
Pe a lumii oceanuri poartă vecinic slava sa!

Când un fruct apare searbăd pe-o mlădiță obosită
Sau vr-o floare încă jună pleacă fruntea-i vestejită,
E un verme care roade sînul lor cel delicat.
Când un popor tânăr încă, în loc fruntea să-și ridice,
Pleacă capul ca o plântă care stă numai să pice
E că vermele-ndoinței pieptul său l-au strămușcat.

(Reprodus după: A.Z.N. Pop, *Pe urmele lui Mihai Eminescu*, București, 1978, p. 137)

Colaborator al ziarului „Zimbrul”(1854-la 186), profesor, pe rând, de mitologie, retorică, istorie (Dim. R. Rosetti, *Dicționarul Contemporanilor*, București, 1897, p.128), autor de interesante schițe de călătorie (N. Iorga, *Istoria presei românești dela primele începuturi până la 1916*, București, 1922, p. 102), G.R. Melidon a publicat, pe lângă titlurile enumerate mai sus, manuale și studii, menționate în presa vremii: *Manualul inventiatorului sau Elemente de pedagogie practică în usulu școleuru populare* (la rubrica „Bibliografie” – „cinci cărți pedagogice demne de totă atențiunea publicului romanescu” – „Transilvania” din 1 noiembrie 1874, p. 264), *Istoria națion. Pentru poporu seu: nemulu, sapa, arma, casa și mintea românului*, 1 vol., București, 1876 („Transilvania” din 1-15 octombrie 1881, p. 173), *Istoria națională pentru popor*, București, 1876 (la rubrica *Istorie și geografie*, „Transilvania”, nr. 1 din 1900, p. 29) etc.

Înainte de 1881, starea sănătății lui G.R. Melidon se agravează – el se pensionează, retrăgându-se la Roman, dar continuând să activeze ca profesor suplinitor la gimnaziu. Cu 5 ani mai devreme, în 1876, îi adresa o scrisoare lui M. Kogălniceanu, prin care solicita să fie numit „membru Consiliului permanent de instrucțiune”. Că rugămintea i-a fost satisfăcută o confirmă prezența lui Melidon în ședințele „Consiliului General al Instrucțiunei” din 21 și 22 septembrie 1881 („Monitorul Oficial al României” din 26 septembrie/8 octombrie, 1/13 octombrie 1881).

Ala Sainenco,
Memorialul Ipotești

pozițiune. Veti fiu, precu onor
 retut meu Dama, o fieste
 de Dreptate si de bone feclere,
 iar accunsicntii mee refi
 eterne precum este si trad.
 te eterna si Replinal Dem.
 tement, cu care am onore
 a une tusecune
 et Dornice Vostre
 precu onor. meu Dama
 pfect av
 Petrosky

D. S. Sont ca chiar din vinturina
 ar putea ca si s'invetimentat
 de fier repetant. A consiliul
 de vis tra tucina. 1849.
 Maria S. ar exprimit
 omnia primus de hunc
 pectat esse
 nob. Col.

(12)
 Precu onor. meu Dama
 Quand am avut onore a me
 presenta mei in urme la Dom
 nice Vostre, v' am cupas pozitua
 mee flibite dupa mei multe
 ani de lucrari, tatra indeplirine
 cerora consicntie mee a fost
 parurea t'ingredite din tote
 partile de vedea si care in
 mei multe veder. mi ca
 atres pandele unui berset
 Distins ce Dornice Vostre,
 precuend t'ree curyal ave
 lupere atures cu vre o sol.

citare ma. de epope, ve
 reg si ma scupati pentru
 ce adaq a ve aspre cu
 mei multe indresacela,
 prin acerte scrizore, cu
 lingure umburitate pu
 turesse pozitua. mele
 ar fi ace de a fere parte
 ca membru consiliului
 permanent de instructiune
 Diarue alipite la asenine
 post adose la nice retisba.
 tiune al celur ce ocup dup
 mi ar imbaritate pozitua
 de mod de a' mi parte cente
 di canotatee. Sert profesor

si Director de Sani numit
 la Seole Narmela; am fost
 Director general al Seolelor
 din Romania. Momi amitate
 de publicatiunele mele poli
 tice si literare. Din timpuri
 uris, si numit de certia
 didactice pe care am avut
 onore a vi la prezenta
 Sper dar ca pot ave tithere
 in Dequns pentru ad mite
 si lucrare mea te consi
 liul mencionat. Ve reg.
 muni de credeti si avet
 ocadine, si bine v'oti
 a mig'ei pentru miere
 o ala imbaritate de

„Prea onor. meu Domn,

Quand am avut onore a me prezenta mai în urmă la Domnia Vostre, v'am espus pozițiunea mea stabilă după mai mulți ani de lucrări, întru îndeplinirea căroră conștiința mea a fost pururea împăcată din tote puntele de vedere și care în mai multe rînduri mi-au atras laudele unui bărbat distins ca Domnia Vostre. Neavînd însă curajul a vă supăra atunci cu vre o solicitare mai de aproape, ve rog să mă scuzați pentru că adaog a ve espune cu mai multă îndrăsneală, prin această scrisoare, ci singura îmbunătățire putincioasă pozițiunii mele ar fi aceea de aface parte ca membru Consiliului permanent de instrucțiune. Diurne alipite la asemine post, adaose la mica retribuțiune al celui ce ocup deja, mi'ar îmbunătăți pozițiunea în mod de a-mi pute căuta și sănătatea. Sînt profesor și Director de 8 ani numai la Școla Normala, am fost Director general al Școlelor din România. Numai amintesc de publicațiunile mele politice și literare din timpul Unirei, ci numai de cărțile didactice pe care am avut onore a vi le prezenta. Sper dar că pot ave titluri în deajuns pentru admiterea și luarea mea în consiliul menționat. Ve rog numai de credeți și aveți ocasiune, să și bine voiți a mijloci pentru mine o așa îmbunătățire de pozițiune. Veți face, prea onoratul meu Domn, o faptă de dreptate și de bine facere, iar recunoștința mea va fi eternă precum este și înalta stimă și deplinul devotament, cu care am onorea me însemna

al Domniei Vostre pre onor. meu Domn
plecat serv
Melidon.

P. S. Socot că chiar din principiu ar trebui ca și învățimentul primar să fie reprezentat în consiliul de instrucțiune. Astăzi Mariea Saau esprimat mulțumiri solemne pentru esamenale scolii. ”

Text transcris de Mihaela Anițului,
Memorialul Ipotești